

Latvijas Nacionālais kultūras centrs

Informācija plašsaziņas līdzekļiem
25.03.2021.

Izdota grāmata par krāsām un to nozīmi arheoloģiskajos tērpās

Latvijas Nacionālais kultūras centrs izdevis grāmatā kultūrvēsturnieces, Dr.art. Ievas Pīgoznes pētījumu “Krāsas un to nozīme baltu 3. - 13. gadsimta apģērbā”.

Tautastērps pēdējos simts gados ir ieņēmis īpašu lomu latviešu dzīvē. Tas ir viens no kultūras mantojuma un nacionālās pašapziņas simboliem, un tā valkāšana svētkos tiek uzskatīta par goda lietu. Arvien biežāk, īpaši pēdējo divdesmit gadu laikā, tradicionālā tautastērpa vietā cilvēki izvēlas darināt un valkāt seno tērpu jeb dzelzs laikmeta un agro viduslaiku apģērbu. Līdz ar to audzis pieprasījums pēc zinātniski pamatotas informācijas par 3. - 13. gadsimta ģērbšanās kultūru Latvijas teritorijā.

Grāmata ir zinātnisks pētījums par apģērbu vēsturi. Tajā analizētas krāsas, kādas sastopamas baltu 3. - 13. gadsimta apģērbu tekstilijās mūsdienu Latvijas teritorijā. Autore dalās zināšanās, ko par apģērbu un tā krāsām izdevās iegūt, sakārtojot, sistematizējot un analizējot arheoloģiskos, etnogrāfiskos un folkloras avotus. Krāsas apskatītas trīs aspektos: kādas tās varētu būt bijušas, kādā veidā varētu būt tikušas iegūtas, kāda varētu būt bijusi krāsu nozīme apģērbā.

“Ārpus šī pētījuma ir palikusi abu visbiežāk latviešu folkloras tekstos pieminēto krāsu – baltās un melnās – izzināšana. Galvenokārt tādēļ, ka tās nav konstatētas vilnas audumos senajā apģērbā, arī tādēļ, ka tās nav tikušas krāsotas – baltā nekad, melnā līdz 19. gadsimtam. To nozīmes mūsu folklorā ir izgājušas garu attīstības ceļu un plaši sazarājušās: no baltās kā nāves un melnās kā zemes un dzīvības krāsas akmens laikmetā līdz baltajai kā tīrības un mīļuma, bet melnajai kā netīrības un nelabā krāsai. Krāsas nozīme ir simbols, un jo senāks simbols, jo vairāk tam nozīmju,” stāsta pētījuma autore.

Ieva Pīgozne ir mākslas zinātņu doktore, kultūrvēsturniece, latviešu apģērbu un apavu vēstures un valkāšanas tradīciju Latvijā pētniece.

Izdevums pieejams “Latvijas Grāmata”, “Globuss” grāmatnīcās un e-veikalos, tautas tērpu centra “Senā klēts” e-veikalā un kāzu pieturvietā “Suitu Rija” Alsungā. Par citām tirdzniecības vietām LNKC informēs drīzumā iestādes tīmekļvietnē. Grāmatu varēs iegādāties arī LNKC birojā (Pils laukumā 4, Rīgā) pēc ārkārtējās situācijas atcelšanas valstī.

Informāciju sagatavoja:

Lana Kazlauskene
Sabiedrisko attiecību speciāliste
Latvijas Nacionālais kultūras centrs
67228985, 26407922
Lana.Kazlauskene@lnkc.gov.lv
www.lnkc.gov.lv